

Megállapodás Magyarország Kormánya és az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (Statusquo Ante) között

Preambulum

(1) Magyarország Kormánya (a továbbiakban: Kormány) és az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (Statusquo Ante), ideértve az EMIH belső egyházi jogi személyeit is (a továbbiakban: EMIH, a Kormány és az EMIH a továbbiakban együttesen: Felek), attól a meggyőződéstől vezéreltetve, hogy a Kormány és az EMIH közötti viszony alapelveinek megerősítése szükséges, továbbá annak érdekében, hogy rögzítsék azokat a kormányzati és egyházi feladatokat, amelyek a Felek együttműködését meghatározzák, Megállapodást kötnek egymással.

(2) A magyar-zsidó múlt, a Honfoglalás óta eltelt évezred, annak minden fájdalmával és örömeivel együtt az általános nemzeti örökség egyik pillére. Az újkori magyar zsidóság az 1848-as szabadságharcban és az I. világháborúban való hősiességgel való részvételével, a nemzet tudományos, kulturális és gazdasági felemelkedését szolgáló alkotó munkájával a nemzet elválaszthatatlan részévé lett. A kiegyezést követő polgárosodási folyamat, az 1868-as emancipációs, majd az 1895-ös recepciós törvény mind személyes, mind pedig közösségi szinten méltó jogokat és lehetőségeket biztosított a magyar zsidóságnak. A felekezeti élet területén a magyar törvényhozás – tiszteletben tartva a zsidó vallás alulról szerveződő hagyományait – megadta a jogi lehetőséget a sokszínű hitéleti szerveződésre. Mindegyik zsidó vallási irányzat világszinten példaértékű pezsgő és prosperáló szellemi gyarapodást mutatott fel. Rabbi iskolák, jesivák, zsinagógák, jótékony egyletek és intézmények százai működtek a történelmi Magyarország egész területén. Ezen a békés és virágzó együttélésen ejtett vérző sebeket a XX. századi numerus clausus és a zsidótörvények, majd a II. világháború és a holokauszt pusztítása. A Soá mérhetetlen veszteségei után újrászerveződő magyar zsidó közösségeknek a kommunista államhatalom vallásellenességével és a hitélet ellehetetlenítésével kellett megküzdeniük. A diktatúra 1950-ben egyesülésre kényszerítette a különböző irányzatokat, létrehozva ezzel a Magyar Izraeliták Országos Szervezetét. Korabeli ortodox rabbik az egyesülést kényszerhelyzetként értelmezték, és annak feloldását szorgalmazták „amint arra lehetőség nyílik”. A rendszerváltozást követő három évtizedben a zsidó közösségi- és hitélet újjászerveződött. A demokratikus államberendezkedés és a szabad vallásgyakorlás rég mulasztott kötelezettségek és hagyományok újjáélesztésére adott lehetőséget. Európa harmadik legnagyobb zsidó közössége újra teljes sokszínűségében éli kiterjedt kulturális és vallási életét.

Az EMIH, történelmi statusquo hitközség 2004-es újjáalakulása végleg megtörte a Rákosi-korszakban a hatalom nyomására kialakított szervezeti keret egységét. A statusquo zsidó felekezet státusza ismét érvényt nyert, így a Felek fontos szimbolikus és gyakorlati jelentőséget tulajdonítanak a történelmi restauráció jegyében helyreállt helyzet jogi értelemben történő megerősítésének, a jelen megállapodás formájában.

(3) Jelen Megállapodás kitér az EMIH hitéleti, közcélú és közéletben betöltött tevékenységének állam általi anyagi támogatásával összefüggő kérdésekre, valamint azokra a garanciákra, amelyek a jogok és kötelezettségek jóhiszemű gyakorlását hivatottak elősegíteni.

(4) Jelen Megállapodás elsősorban Magyarország Alaptörvénye VII. cikkelyén, a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvényen (a továbbiakban: Ehtv.), valamint az egyházak

hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény (a továbbiakban: Eftv.) rendelkezésein alapszik.

(5) A Felek megállapítják, hogy az állam és a vallási közösségek Magyarország Alaptörvénye és az ezen alapuló Ehtv. elfogadásával új alapokra helyeződött. Az Ehtv. mind egyéni, mind közösségi szinten biztosítja a lelkiismereti és vallásszabadság jogát. Ugyanakkor lehetőséget ad arra, hogy a jelentős társadalmi támogatottsággal rendelkező, történelmi és kulturális értékeket megőrző, közcélú tevékenységet végző egyházakkal – működésük biztosítása érdekében – az állam megállapodást kössön, illetve az egyházak tényleges társadalmi szerepét, az általuk ellátott közcélú tevékenységet az állam az egyházak társadalmi szerepéhez kapcsolódó további jogszabályok megalkotásánál és a velük való kapcsolattartás során figyelembe vegye. Az állam és a vallási közösségek különváltan működnek, a vallási közösségek önállóak, az állam azonban a közösségi célok érdekében a vallási közösségekkel együttműködik.

(6) A Kormány nagyra értékeli a zsidó felekezet történelmi hagyományait, a nemzet erkölcsi és szellemi felemelése érdekében tett, hitéből fakadó erőfeszítéseit, részvételét a magyar szabadságküzdelmekben, az ország polgárosodása és az európai kultúrába való bekapcsolódása terén vállalt szerepét, szolgálatát a nemzet identitásának és kultúrájának megőrzése és fejlesztése érdekében, saját kultúrájának integrálásával összhangban.

(7) Felek megállapítják, hogy a szocialista államhatalom leváltását követően megalakult első, szabad magyar Országgyűlés a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Etv.) elfogadásával a pártállam által szűk korlátok közé szorított egyházak hitéleti és közcélú tevékenységeihez kívánt tárgyi és anyagi feltételeket biztosítani. Az Etv. rendelkezésein alapuló és az Eftv.-ben is rögzített, az egyházak részére természetben átadásra nem került ingatlanok után meghatározott járadékalap és az abból számított, az egyház jogutód nélküli megszűnéséig járó pénzbeli igény, járadék – örökjáradék – megállapítására irányuló folyamat lezárult. Ezt követően a zsidó vallási és közösségi életben jelentős változások következtek be.

(8) A Kormány felelősséget érez a magyarországi zsidó közösségi élet kiteljesedésének elősegítéséért, a holokauszt és a kommunizmus által kétszeresen is megtört zsidó vallási közösségek működésének mind teljesebb helyreállításáért, és nagyra értékeli az EMIH e téren kifejtett tevékenységét.

(9) A Kormány örömmel veszi tudomásul, hogy a zsidó felekezet a kommunista diktatúra időszakának jogfosztottsága után ismét visszanyerte történelmi sokszínűségét és ebből eredően az EMIH szerteágazó közcélú tevékenységet végez, illetve ilyen intézményeket működtet, és ez által részt vállal a közfeladatok ellátásában, a közjó előmozdításában. A Kormány üdvözli az EMIH azon közéleti törekvéseit, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy Magyarország elősegítse a határon túl élő magyarság erőfeszítéseit, és együttműködhessen a világ valamennyi népével és országával, különös tekintettel a magyar-izraeli államközi kapcsolatokra, valamint az Izraelben élő magyar közösséggel való kötelékekre.

(10) Az EMIH nagyra értékeli a Magyar Kormány erőfeszítéseit, amit annak érdekében fejt ki, hogy Hazánk és Európa megőrizze zsidó-keresztény gyökereit és kulturális értékeit.

(11) Az EMIH nagyra értékeli a Kormány azon szándékát, hogy a felekezet és az állam alkotmányos és partneri viszonyát a Magyarország Alaptörvényében és az azon alapuló

sarkalatos törvényben foglaltak szerint rendezze. Kinyilvánítja, hogy hitéből fakadó küldetésének tekinti az általános közjó szolgálatát Magyarország és annak polgárai javára.

Első fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cikkely

Az EMIH olyan önkormányzattal rendelkező jogi személy, amely saját szervezete tekintetében egyházi törvényhozói, végrehajtói és bírói hatalommal rendelkezik, gondoskodik a zsidó vallásfelekezeten belül az EMIH hitelveit követők vallásgyakorlatának hitéleti és ebből fakadó közcélú és közéleti tevékenységének ellátásáról.

2. Cikkely

A Kormány elismeri az EMIH önkormányzatát, irányítására, felügyeletére szervet nem hoz létre.

Második fejezet

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

I. Rész

Hitéleti feladatok

3. Cikkely

Az EMIH hitelvei szerint gondoskodik hitéleti tevékenységének körében istentiszteletek, vallási cselekmények és szertartások végzéséről, a vallási meggyőződés kifejezésre juttatásáról, nyilvános gyakorlásáról és tanításáról. A Kormány és az EMIH együttműködik abban, hogy az országban a holokauszt után funkciójukat veszített zsidó emlékhelyek, temetők és zsinagógák az utókor számára méltó módon megőrzésre, ápolásra kerüljenek, ahol erre igény van, legalább részlegesen visszakapják eredeti funkciójukat, egyúttal elismeri és támogatja a holokauszt áldozatai emlékének megőrkítésére irányuló egyházi erőfeszítéseket.

4. Cikkely

Az EMIH a vallás szabad gyakorlását biztosító alkotmányos alapjog alapján feladatának tekinti, hogy az olyan köznevelési, kulturális, szociális és gyermekjóléti, egészségügyi, illetőleg gyermek- és ifjúságvédelmi intézményeken belül, amelyek nem az EMIH fenntartásában vannak, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény, illetve a honvédek jogállásáról szóló törvény szerinti jogviszonyban állók számára szolgálatteljesítésük során és a büntetés-végrehajtási intézetekben - a szervezetek működési rendjével összhangban - lehetővé váljon az istentiszteleteken, vallásos szertartásokon és cselekményekben való részvétel azok számára, akik ezt igénylik.

5. Cikkely

A Kormány az állam és a vallási közösségek különvált működésének elve alapján és a vallásszabadság biztosítása érdekében tiszteletben tartja az EMIH önkormányzatát, biztosítja zavartalan vallásgyakorlatának szabadságát, és elősegíti megfelelő súlyú megjelenését a nemzeti közintézményekben, támogatja a vallástörténeti ismeretek minél szélesebb körben történő megismertetését.

II. Rész

Közfeladatok

6. Cikkely

Az EMIH hagyományaiból fakadóan feladatának tekinti a hitelveinek megfelelő szellemi és erkölcsi igényesség jegyében köznevelési, valamint felsőoktatási intézmények alapítását, fenntartását és működtetését, továbbá a nem az EMIH által fenntartott köznevelési intézményekben is az iskolai hittanoktatást.

7. Cikkely

Az EMIH hitelveiből fakadóan feladatának tekinti olyan szociális és gyermekjóléti, egészségügyi, sport, illetőleg gyermek- és ifjúságvédelmi intézmények alapítását, fenntartását és működtetését, amelyek hozzájárulnak a lelki és testi egészség megőrzéséhez.

8. Cikkely

(1) Az EMIH részt vesz a kulturális értékörzésben, értékteremtésben és az értékek átörökítésében, illetve mecenatúrájában, valamint gondoskodik a magyar kulturális örökség fontos részét alkotó vallási, kulturális és nemzeti öröksége (levéltár, könyvtár, múzeum, illetve az ezekben őrzött értékek, továbbá kezelésében lévő műemlék épületek) fenntartásáról, megőrzéséről, gyarapításáról és közhasználatának biztosításáról.

A Magyar Kormány nagyra értékeli az EMIH-nek a történelmi Magyarország területén található zsidó zarándokhelyek megőrzése, fejlesztése és nemzetközi ismertségének növelés érdekében kifejtett áldozatos munkáját, ami éppúgy szolgálja Magyarországot, mint a világ zsidóságának érdekeit.

(2) A Magyar Kormány nagyra értékeli az EMIH-nek a történelmi Magyarország területén egykor virágzó zsidó vallási, kulturális élet újraélesztése érdekében kifejtett tevékenységét.

(3) A Magyar Kormány évente 25 000 000 forint támogatást nyújt az EMIH-nek a jelentős zsidó múlttal rendelkező magyarországi vidéki és külhoni települések zsidó kulturális életének reorganizációjához.

9. Cikkely

(1) A Kormány elismeri és nagyra értékeli az EMIH köznevelési, felsőoktatási, szociális, karitatív, egészségügyi, gyermekjóléti és -védelmi, család- és ifjúságvédelmi, kulturális, valamint más közcélú tevékenységét.

(2) A Kormány elismeri és vállalja, hogy az EMIH által fenntartott, közfeladatokat ellátó intézmények az állami, önkormányzati intézményekkel mindenben azonos anyagi, működési forrásra jogosultak, és ezen egyházi intézmények tevékenységének fejlesztésére a Kormány az állami és önkormányzati intézményekével mindenben azonos jogi, finanszírozási és pályázati feltételeket biztosít.

(3) A Kormány jogszabályalkotó tevékenysége során biztosítja - a jogszabályok előkészítése során pedig arra törekszik -, hogy az EMIH által fenntartott ezen közcélú intézmények számára a hasonló állami, illetve önkormányzati intézményekével azonos fejlesztési feltételek érvényesüljenek. A Kormány elősegíti, hogy az EMIH, illetve hagyományai és szerepe a nemzeti kulturális örökségben súlyának megfelelően jelenjen meg az oktatásügy és a kulturális élet területén.

(4) A Kormány elismeri, hogy az EMIH kiemelt feladatának tekinti, hogy a polgárság széles rétegeivel megismertesse a zsidóság történelmi és vallási tradícióit, mely ismeretek mind szélesebb körű elterjesztése ad lehetőséget a magyarországi zsidóság további integrálódására, az antiszemitizmus és az ehhez kapcsolódó negatív és tudománytalan nézetek visszaszorítására. A Kormány egyetért azzal, és támogatja, hogy az EMIH külön hangsúlyt helyez arra, hogy az állami és nem állami oktatási intézmények tanulói körében a holokauszttal kapcsolatos történelmi tények objektív megvilágításban a legszélesebb körben megismertetésre kerüljenek, és a holokauszt áldozatairól való megemlékezés méltó módon rendszeresen megtörténjen.

III. Rész

Közéleti és társadalmi feladatok

10. Cikkely

Az EMIH hitelveinek és történelmi hagyományainak megfelelően képviseli az európai állam- és társadalomszervezés alapjául szolgáló, a magyar társadalom számára meghatározó értékeket, és közreműködik ezek megjelenítésében.

11. Cikkely

(1) Az EMIH nemzetközi kapcsolatai révén Magyarország jó hírnevét igyekszik szolgálni, segíti a határon túli magyarság identitásának, valamint kultúrájának megőrzésére és fejlesztésére irányuló erőfeszítéseit. Szükség esetén jószolgálati, közvetítői feladatokat lát el.

(2) Az EMIH feladatának tekinti, hogy az előző évszázadban a történelmi Magyarország területét elhagyni kényszerülő zsidók, valamint leszármazóik a gyökereiket megismerjék, a Magyar Kormány és az EMIH zsidó vallási és kulturális élet fejlesztésére tett közös erőfeszítéseit akár anyagilag, akár erkölcsileg támogassák.

12. Cikkely

(1) Az EMIH kész arra, hogy eseti felkérésre hitelveivel összeegyeztethető és szervezetéhez illeszkedő állami, önkormányzati feladatok megoldásában működjenek közre (menekültek, elemi csapásoktól sújtottak ellátása, reintegrációs feladatok).

(2) Az EMIH jelenleg is részt vesz eseti felkérésre a börtönlelkészi szolgálatban, és annak állandó szolgálati kereteit külön megállapodásban kívánja rendezni.

(3) Az EMIH részt vesz a tábori lelkészi szolgálatban, ahova a Honvédelmi Minisztérium felkérésére vezető tábori főrabbit delegál.

13. Cikkely

Az EMIH hitéleti, közcélú és közéleti feladatai ellátásának támogatására civil szervezeteket, gazdasági társaságokat hozhat létre, illetve ilyen jellegű szervezetekben részt vehet.

14. Cikkely

A Kormány elfogadja és nagyra értékeli az EMIH részvételét a közéleti feladatok ellátásában. A jogalkotásban való tevékeny közreműködésével és más módon elősegíti, hogy az EMIH a társadalom széles nyilvánosságát történelmi szerepéhez és az egész társadalom érdekében végzett szolgálatához méltóan érhesse el.

Harmadik fejezet

AZ EMIH HITÉLETI, KÖZCÉLÚ ÉS KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉGE ÁLLAM ÁLTALI ANYAGI TÁMOGATÁSÁNAK FELTÉTELEIRŐL

15. Cikkely

Az EMIH saját törvényei és szabályai szerint adományokat kér és gyűjt, amelyekről az állami és önkormányzati szervek adatokat nem kérhetnek.

16. Cikkely

Az EMIH jogosult az állampolgárok akaratnyilvánítása alapján - a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló törvény alapján - az állami költségvetés bevételeinek törvényben meghatározott módon számított részére.

17. Cikkely

(1) A Kormány biztosítja, hogy az EMIH felsőoktatási intézménye a mindenkor hatályos törvények szerint az állami felsőoktatási intézményekkel mindenben azonos feltételekkel részesül támogatásban.

(2) A kétszeresen megtört zsidó felekezeti élet visszaállításának jegyében az EMIH törekszik a történelmi Magyarország híres jesiva hittudományi intézményrendszerének megújítására.

(3) A Kormány az EMIH felsőoktatási intézményében tanuló magyar állami ösztöndíjas hallgatók számára az állami felsőoktatási intézményekben tanuló magyar állami ösztöndíjas hallgatókkal azonos jogcímenek és azonos feltételekkel biztosítja az állami költségvetési támogatást.

(4) Felek megállapítják, hogy az EMIH tulajdonosa és fenntartója a Milton Friedman Egyetemnek (korábbi nevén: Zsigmond Király Egyetem; állami elismerése a 2000. évi CVII. törvény alapján valósult meg).

(5) A Kormány nagyra értékeli és támogatja az EMIH azon erőfeszítéseit, melyet annak érdekében fejt ki, hogy a Milton Friedman Egyetem nemzetközi összehasonlításban is jelentős eredményeket felmutató felsőoktatási intézménnyé váljon.

(6) A Kormány biztosítja, hogy a Milton Friedman Egyetem hitéleti képzésben részt vevő magyar állami ösztöndíjas hallgatói létszáma összesen, az intézmény teljes hallgatói létszámából legfeljebb az évi 50 főt érheti el. A Milton Friedman Egyetem hitéleti képzésének állami támogatása megegyezik a pedagógusképzési szakok képzési támogatásával.

(7) A Kormány biztosítja, hogy a Milton Friedman Egyetem a világi (azaz nem hitéleti) magyar állami ösztöndíjas képzésben (felsőoktatási szakképzés, alap- és mesterképzés) részesülő hallgatók száma (kapacitás) legfeljebb az évi 1000 főt érheti el. A Milton Friedman Egyetem magyar állami ösztöndíjas képzésben tanuló hallgatók után az állami intézményekével azonos juttatások, támogatások járnak.

(8) A Milton Friedman Egyetem speciális támogatásának mértéke nem lehet kevesebb évi 300 000 000 forintnál. Az EMIH kötelezi magát, hogy ezen állami támogatást kizárólag oktatási és kutatási célokra használja fel.

(9) Az ebben a cikkelyben meghatározott létszámot, illetőleg arányt a Felek csak közös megegyezés esetén csökkenthetik.

18. Cikkely

Az EMIH, illetve a belső egyház jogi személye által fenntartott, működtetett köznevelési, egészségügyi, szociális, karitatív, gyermekjóléti- és védelmi, valamint család- és ifjúságvédelmi és más közéleti intézmények tevékenységük után a hasonló feladatot ellátó állami és önkormányzati intézményekkel azonos támogatásra jogosultak, melyet a Kormány jogalkalmazása során biztosít. Ezen egyházi intézmények, illetve tevékenységük fejlesztésére a Kormány az állami és önkormányzati intézményekével azonos jogi, finanszírozási és pályázati feltételeket biztosít.

19. Cikkely

Az EMIH tulajdonában vagy fenntartásában lévő vallási és kulturális intézmények, a gyűjtemények megőrzéséhez, felújításához, gyarapításához az éves állami költségvetési törvényben meghatározott támogatásban részesül, hasonló mértékben az állami kézben lévő, ugyanolyan kulturális intézményeknek nyújtott támogatáshoz. Az EMIH tulajdonában lévő műemlékek, művészi alkotások és egyéb, a nemzeti kulturális örökség részét alkotó értékek megőrzéséhez és felújításához a Kormány egyedi támogatást nyújt.

20. Cikkely

A Kormány vállalja, hogy jelen Megállapodás 17. Cikkely (7)-(8) bekezdései szerinti támogatásokat évente a költségvetésben alapul vett éves átlagos fogyasztói árindex mértékével valorizálja.

Negyedik fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

21. Cikkely

A Felek kijelentik, hogy jelen Megállapodás aláírására a kellő felhatalmazással rendelkeznek.

22. Cikkely

(1) A Kormány az EMIH-hel történő előzetes egyeztetés nélkül nem kezdeményezi és nem támogatja olyan jogszabály megalkotását, vagy hatályos jogszabály olyan módosítását, amely jelen Megállapodásban foglaltaktól szigorúbb feltételeket állapít meg, illetve amely az EMIH-et, az egyházi személyeket érintő, vagy az egyházi tevékenységet megillető jelenleg hatályos törvényekben foglalt kedvezményeket szűkítené.

(2) Az EMIH jelen Megállapodásban foglaltakkal ellentétes jogszabályalkotást nem kezdeményez, és nem támogat.

23. Cikkely

A Felek rögzítik, hogy a Megállapodás módosítására vagy megszüntetésére csak írásban foglalt közös megegyezéssel kerülhet sor.

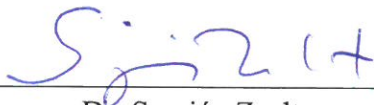
24. Cikkely

(1) A Megállapodás rendelkezései az aláírást követően – a (2) pontban írtak kivételével – hatályosak és végrehajthatók.

(2) A Megállapodásból eredő költségvetési támogatásokat a Kormány 2020. január 1-jét követően biztosítja.

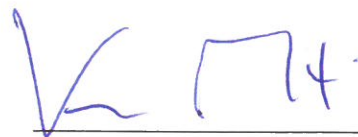
(3) A Kormány kötelezettséget vállal arra, hogy a jelen Megállapodást tartalmazó kormányhatározatot 2019. november 30. napjáig közzéteszi a Magyar Közlönyben; továbbá a jelen Megállapodás megkötéséből eredő szükséges jogszabályokat 2019. december 31. napjáig a kormányzat megalkotja.

Budapest, 2019. november 18.

Dr. Semjén Zsolt
miniszterelnök-helyettes

Magyarország Kormánya
nevében

Köves Slomó
vezető rabbi

Az Egységes Magyarországi Izraelita
Hitközség (Statusquo Ante)
nevében